

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Drei Vorlesungen in Rom - Cod. Ettenheim-Münster 196

Lugo, Juan

[S.l.], 1632-1633

Sectio VII.

[urn:nbn:de:bsz:31-116360](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-116360)

ita eundem actum voluntatis qui procedit ab alio actu bono, & pro hoc
bonitatem extrinsecam potestet procedere ab actu malo & habere ma-
nitiam extrinsecam. quomodo, a. unq. actus voluntatis pot. conijcere boni-
tatem & malitiam alteri actui eundem voluntatis, & a. unq. actus extrinsecus
ad actus etiam virtutum infusarum, videndum erit disput. sequenti.

SECTIO VII

Utrum malitia moralis contrahatur ex circumstantiis
obiectivis quando ^{faciliter} intenduntur?

Ratio dubitandi e. ex supra dictis, q. in primis negari n. ab h. q. multa
sunt circumstantia qua etiam n. ^{faciliter} & intentionibus potest referri
deum suam malitiam, nam qui occidit (lesurum v. g. licet n. intendat cir-
cumstantiam sacrilegi, & sacrilegus, & sic de alijs, & hac e. differentia, ut
supra diximus, inter actum bonum & malum, q. ad bonitatem moralem
requiritur a mari bonum q. bonum, ad malitiam vero strahendam suffi-
ciat prore qui id q. malum e. licet n. ametur ^{faciliter} q. malum e. abunde. a.
videtur e. aliqua circumstantia qua n. datur malitiam nisi ^{faciliter} intenda-
tur, inter quas potest vobis nocumentum spirituale, alteris q. sequit. ex mo-
peccato, quando v. g. ex peccato unig. altere etiam movetur ad peccatum, vel
quando aliquis videt alteri furtum, n. e. videtur ibi speciale peccatum
scandali nisi intendatur, item qui interfert ut furetur n. peccat peccato
dignum peccaret si occideret ex affectu mali alieni, qua videtur e. doctrina
s. Thomae q. 72 art. 9. ad 2um. & 2da 2da q. 53 art. 2. ad 3um. & alibi. di-
cuntis circumstantiam n. transferre, actum ad aliam spem nisi intenda-
quando e. diversum motuum.

Propter haec in hoc puncto varia sententia. Quarta
varius fuit, aliquando e. videtur ex ipse q. circumstantia ad motum sit
directe voluta licet n. sit ^{faciliter} intenta, aliquando t. de 2da q. 53 art.
2. dubij manet & desiderat in hoc magis doceri quam doceri. alij distinguunt
de nocumento q. sequitur ex opere, a. h. q. bono, vel ex opere secundo um
se malo; in uno casu dicunt dare spem malitiae, in 2do. a. negant. alij
& contra in imo actus negant e. ut 2do dicunt; authores utraque sententia
vix q. d. Salas qui late hanc questionem tractat, s. tom. tract. 7. sect. 3. cap. 3.
sect. 9. & 2. tomo tract. 7. s. 2. q. 5. sect. 35. & apud Vasquez disp. 109. & 110.
q. 2. Vasquez distinguit alio modo de peccatis qua intenus sumantur,
vel qua n. sumantur intenus; de primis dicit n. strahere spem malitiae
nisi e. circumstantia directe & ^{faciliter} voluta e. intenta, eius de 2dis.
hinc infert sacrilegium, furtum, homicidium p. strahi ex circum-
stantia

stantia invidete, voluta, imo culpabiliter etiam innotabate, contra vero
 malitiam ody, invidia, ingratitude, inobedientia &c, si contracti
 nisi foaliter intenduntur, ga corum triam malitia interiori commutatur.
 hinc etiam inferit gleem scandali tunc sibi dari quando aliquis directe
 & foaliter intendit ruinam spiritualem proximi, ga erusmodi peccatum
 interiori sumatur. rationem vero discriminis inter utriusq; generis peccata
 ricit eam esse qd malitia corum qua exteriori consummatur, malicia e in
 actu exteriori, ideod derivatum in internum, solumq; derivatur ad hoc ut
 actu exteriori sacrilegi sit mala qd sit voluntaria, nam ipsa de se e sacri-
 legium, at hoc qd sit voluntaria sufficit si sit voluta invidete qd hoc
 etiam ut strahatur malitia sacrilegi id sufficit. scilicet invidetum e
 de yis qua interiori consummatur, nam corum malitia majori videtur
 in actu interno & ex eo derivatur ad externum, hinc p. a. reperiri in actu
 interno nisi in quantum per affectum tenemus ad illam curam boni-
 tatis & quoties affectus variatur circa illam variari debet etiam malitia
 & per se peccans talis malitia in specie hinc reperitur nisi quando datur talis
 tendentia in specie scilicet tendentia foalis.

Hinc regula n videtur satis facere ad proponendum,
 ga n videtur vobis, nam in primis aliqua snt peccata qd interiori sum-
 mantur in quibz ex circumstantia n foaliter intendit strahatur peccati-
 aliis malitia, ut si quis gaudeat de morte patris n qd pater e ad qd
 malum eige, idcirco illud odium contrahet malitiam specialem p circum-
 stantiam paternitatis, & tunc eige malitia interiori sumatur. rursus ali-
 qua peccata in vobis p. Vasque n contrahunt specialem malitiam ex
 circumstantia directe voluta, qua tunc videntur interiori sumari, ut ino-
 bedientia, scandalum, & alia huiusmodi, nam inobedientia e n facere qd
 precepit superior, sicut invidetia e n reddere, qd debetur dno & sicut
 invidetia consumatur exteriori, ita inobedientia. item scandalum e pro-
 bere occasionem rumie spiritualis proximi, sicut e cadum damni corpora-
 lis e peccatum qd consumatur exteriori, ita peccatum scandalum e ex his qua
 consumantur exteriori. qd si dicas inobedientiam foalem specialem ehere
 semper componari interiori, ga e illa qua mittit opo preceptum ex motivo
 foalis inobedientia per qd distinguitur ab inobedientia late sumpta, ita
 ego dicam dari pbe dupliem invidetiam vnam latam qua sumatur ex-
 terius, alteram invidetiam foalem, & specialem qua vult negare sus-
 ceptionem ex motivo invidetia, & hanc ehere etiam communem interiori.
 hinc ergo deservit ppe paxi hac regula ad cognoscendas circumstantias
 qd indirecte voluta refundunt vel n refundunt malitiam specialem in
 voluntatem.

Pro resolutione advertite alius esse qd aliqua circumstantia
 refundat

refundat malitiam, alius vero q̄ refundat malitiam specialem, nam
certum ē peccata mortalia habere malitiam infinitam, saltem secundum
quid, ē, ut aliqui volunt, infinitam simpliciter ex eo q̄ in eis ita Deum
infinitum, quia circumstantia n̄ ē finaliter nec directē voluta a fure vel
labeo, s̄ t̄ illa circumstantia n̄ adfert specialem malitiam, q̄a nomi-
rum illa ē malitia virtus quae reperitur in oibz peccatis, atq̄ adeo n̄ p̄
p̄tinere ad rem specialem huius peccati.

Hoc supposito existimo omnem circumstantiam quae secun-
dum se adfert difformitatem completibilem cum regule rationis referre
malitiam etiam si n̄ ametur finaliter vel directē. Sed solum indirecte,
nec in hoc esse, ullam differentiam assignandam inter has & illas circum-
stantias, n̄ t̄ in ois circumstantias indirecte volutas dare specialem mali-
tiam in confessione explicandam.

Pa. part. huius virtutis coram e, causa defendit Valentia, & uel
Meina, Ariandis, Henris, Durandis, quos refert & sequitur Salas Do-
ctor. ut supra, num. 124. & sumit̄ dicitur ex l. Thoma 9. 2o. art. 5. & 9.
& 9. 13. art. 3. & 2da 2da 9. 99. art. 2. & 3. & 9. 154. art. 1. addit̄, p̄
alibi saepe, & ex h̄ic s. Ethic. cap. 3. & 6. & r̄o ē clara ex supradictis,
q̄a h̄ic ē differentia inter bonitatem & malitiam, s̄ aliu bonum n̄ re-
ferunt honestatem nisi ametur ipsa bonitas ipse, obitu a. malum eti-
am si finaliter n̄ ametur p̄ malitiam refundere, nec ē, requiritur adhuc
ut aliquis, sit fur q̄ furatur p̄ malitiam furti, sufficit si furatur ex
quocunq̄ fine id faciat, & idem ē de malitia sacrilegij, pericij, & alij
& nulla erit circumstantia quae si indirecte ametur n̄ possit malitiam
refundere, nulla ē. p̄o d̄at̄ r̄o cur n̄ possit, & aliunde militat in oibz r̄o
virtutis q̄ voluntas quae malum vult mala ē. 2da vero pars virtutis
p̄ scilicet n̄ ois quocunq̄ circumstantia afferant specialem maliti-
am, & illas, q̄a aliqua ē circumstantia, q̄ r̄ales quae reperiantur
in oibz peccatis, illa. a. n̄ possit dare malitiam specialem nisi specia-
liter amentur & quantūvis d̄ent malitiam, n̄ t̄ semper specialem.

Tota ergo difficultas ē in assignandis illis circum-
stantiis quae dant malitiam specialem, & illis quae solum dant malitiam
generalem, quae difficultas videtur ē q̄a ex eius definitione oritur quae cir-
cumstantia debeat vel n̄ debeat in confessione explicari. p̄o. a. videtur
Responderi illas addere specialem malitiam quae reperiantur in aliquibus
peccatis & n̄ in oibz, illas vero n̄ addere, quae reperiantur in oibz, nam
eo ipso malitia illa n̄ erit specialis sed coram p̄ibz. ceterum nisi aliquis
magis in particulari explicetur, videtur adhuc ea doctrina per un-
virtutis, remanet ergo adhuc difficultas quantum circumstantiis r̄ales
generales & quae speciales, justum cum multa n̄ explicentur in confessione,
quae t̄

qua tñ n̄ videntur reperiri in oibz peccatis, qualis e circumstantia
ingratiitudinis seu peccare contra benefactorem. item scandalum
seu ruina spiritalis proximi iniurice e n̄ foaliter volitas; quod et
ergo peccatum regulam exagymare, obijcens contra eam aliquas
circumstantias de quibz pt ee maris differentias.

Primo itaq obijc pt circumstantia scandalu, de quo
couter dicit solet n̄ ee peccatum speciale nisi ruina proximi
foaliter sit intenta, ex hoc a fieri videtur eam circumstantiam
iniurice volitam nullam dare malitiam, nam si aliquam daret ille
ees specialis, siquidem n̄ reperitur ea circumstantia in oibz peccatis ut stat.
P. de re ipsa convenit, quidem des in corpore ruina spiritalis proximi
iniurice volita, quando attentis oibz circumstantiis ego sum corus ead
illic, e tunc magno incommoto potum illam vitam e impuratur mihi
adversam, e debet in confessione exprimi, ut ex coris sentia multis
relatis observat P. Sanchez lib. j. in Decalog. cap. 6. num. 6. an vero
dicendum ut semper peccatum speciale scandalum, n̄ des veniunt.
aliqui e. negant nisi ruina sit foaliter intenta. quibz accedit Vas-
ques e Sanchez ubi supra eas similitudines habere pro e expresse. S. Thomam
Ead. id. q. 43. art. 3. ubi ait scandalum ee peccatum speciale quon-
iam ruina proximi e per se intenta, n̄ quando e per accidens. alij
vero multi tunc etiam concedunt ee speciale peccatum, quos refert
e sequitur Salas ubi supra num. 127. e 109. qd colligunt ex coris modo lo-
quendi sermone, e ex illo Matth. 18; ubi ad scandalum nunquam referitur
foaliter intendatur, sed solum qd causetur ruina spiritalis in proximo
e qd aliquo in rarissime vel nunquam scandalum contingit, quis e. e qui
intendat in ruina proximi spiritalis qd ipsam. e tñ peccatum scandalu
frequentissimum e, necesse e. e ut veniat scandalu in hoc sensu dicitur
a S. Th. aliqua licet vel h̄ licet qd scandalum, ut licet dimidare confessi-
onem ad vitandum scandalum, certum e. e tunc h̄ ee periculum ruinae
spiritalis foaliter intendenda. e nomen scandalu natu est, qua sentia
venit mihi videtur, licet magna ex parte, ut quatio de noie, qd ad ge-
ciale peccatum in malitia n̄ requiritur qd damnum proximi foaliter in-
tendatur, ut videmus e nec ad speciale peccatum scandalu id requiritur.

Nec S. Thomas contrarium docuit, nam in loco cit. tam
requirit qd ruina aliter sit per se intenta de hoc ut dicitur speciale peccatum
scandalu h̄ accipit illud per se in genere in quo nunc loquimur, sed prout
dixerat art. 1. aliquando nram actionem ee occasionem ruinae aliter sit,
quando scilicet illam n̄ intendimus nec actio nra de se ad id ordinatur, ali-
quando vero per se, quando vel illam ruina intendimus, vel actio ipsa de se ad
id ordinatur in his circumstantiis. ad hanc ergo doctrinam remittit se S. Thomas

dicto

dicto art. 3. in corpore, & iuxta eam dicit scandalum esse speciale peccatum
 quando per se intenditur ruina alterius, hoc est, quando intenditur ut finis sci-
 licet, vel finis operantis vel finis saltem ipsius operis, quia s. Thomae mens
 est aperte ex ipsius verbis sequentibus dum explicat hoc ipsum exemplo furti,
 si deo dicitur esse generale peccatum in rebus, sed per furtum intenditur
 speciale nocuum proximo. quis a. dicit ad peccatum furti requiri
 quod nocuum proximo intendatur scilicet ab operante. in hoc etiam
 forte sensu dicit s. Thomas q. 72. art. 9. ad 2. ubi dicitur quod
 si dare spem peccato nisi sit motuum, quia verba ista de obli peccatis,
 & deo dicitur diffinitio sed eorum sensus per legitime de motu in actu
 primo, hoc est, nullam circumstantiam dare spem peccato nisi qua per modum
 peccati & diversi motui potest iuxta regulam rationis removere voluntatem
 ab illo peccato, & deum videtur etiam de peccato scandalum supponere s. Thomae
 q. 73. art. 3. in corpore. & ad 3. iam.

Factor quidem quando ruina ipsius proximi scilicet
 intenditur a scandalum art. tunc peccatum est in alia specie specialissima scan-
 dali, quam si sit quando illa ruina non intenditur, est. c. quasi quidam d
 cum in ipso actu. si quidem est gravissimum peccatum, cum hoc sit sicut
 licet sit invidere voluta illa ruina potest dare aliquam spem scandali quam
 non haberes illud peccatum si non adesset ea circumstantia. si etiam fortasse
 in invidiam, in irreligiositate, & aliis reperietur, diuerrum est. fortasse
 peccatum erit in specie contra religionem negare Deo cultum debitum ex fine
 lucrari pecunias diuerrum verum ex fine ipso irreligiositatis est effectum
 in honorem Deum & diuerrum vitium erit furari pro lucro, vel furari
 pro meram affectum invidiam, utrumque in peccatum erit in invidiam.

Hinc infero obiter contra Cajetanum q. 72. art. 6. ob
 q. 7. art. 4. nocuum directe vel invidere volutum dare eandem
 spem malitiam dum sit in neutro casu sit scilicet intentum parum est. re-
 ferre velle hominibus invidere, aut velle dare eam ex qua sequatur homi-
 cidium. comparando. c. circumstantiam volutam scilicet cum voluta solum malitiam
 directe vel invidere, tunc factor regulariter circumstantiam scilicet volutam
 dare spem diuerrum ab ea quam est circumstantia voluta malitiam, ut in ex-
 emplo scandalum & etiam in religione, nam diuerrum peccati est negare cultum
 Deo, & ipsam spem. Principis, & negare cultum Deo ex contemptu scilicet
 sed ex affectu erga irreligiositatem, si quidem fortasse erit in invidiam,
 nam alia species invidiam est furari pro lucro, alia vero est magis invidiam
 furari ex affectu invidiam, & in ipsa luxuria alia species est co-
 pulari ex affectu invidiam, & alia fortasse si fuerit ex affectu scilicet nocendi
 ipsi futura quod est rixam malitia luxuria, & sic de aliis invidiam dicitur
 in singulis videtur magis obligare ad hoc ut non fiat scilicet contra ipsas,
 quam

quam ad hoc ut n. fiat malititer, sicut obedientia magis dicitur prohibere con-
temptum precepti, quam eius simplicem & malem violationem.

2do. obijci potest ex peccato dicitur curia malitia contrahi n. et
per voluntatem indirectam illicitam circumstantia & n. ois circumstantia
indirecte voluta refundunt malitiam. R. facile. ex dictis negando conseq.
nam licet circumstantia indirecte voluta n. refundat malitiam ois peccati,
n. sequitur qd n. potest refundere specialem malitiam, imo hoc ipsum constat ex
emplo dicitur, nam malum temporale proximi qd, ego potest fieri facilius malum & n.
in medio volendo indirecte. qd sequitur, licet n. det malitiam dicitur scilicet dat
in malitiam specialem dicitur malum seu peccati contra gravitatem & eodem
modo ruma spiritualis quam potest fieri facilius impedire ex merito dicitur vel factis
& n. in medio, licet n. det peccatum scandalum scilicet, dat in peccatum scandalum in actu
qua simpliciter appellatur sua malum.

Tertio obijci potest de actu que quis delectatur de esse
carnium in die ieiunij cuius obijci h. circumstantiam difformem virtuti
obedientia & regule raris, et in illa circumstantia n. refundit malitiam
in actione delectationis nisi delectatio sit de ipsa circumstantia & n. videtur
vera regula illa qd ois circumstantia hinc peculiariter difformitatem cum
regula raris refundit malitiam in voluntatem etiam n. intendatur.

R. regulam suppositam n. esse de circumstantia utcumq;
sed de circumstantia qua sit saltem indirecte voluta, in casu a. d. dicitur curia
circumstantia illa inobedientia n. e. voluta indirecte, illud e. dicitur volutum
indirecte qd ita e. connexam cum obijci indirecte voluto ut n. ponatur unum
sine alio, & ideo qui vult omnino dicitur indirecte, au interpretatur velle
aliquid in ipso loco sit in voluntate absoluta, comedere hinc carnes, qd cum n.
potest poni eius carum hinc e. nunc abq. violatione legis, qui vult absolute come-
dere carnes dicitur indirecte e. interpretatur velle violare legis, hoc a.
n. h. loco in ordine ad delectationem simplicem per quam hinc n. vult comedere
carnes absolute, sed delectatur in carum comestione, recurrendum se. p. p. n. d. n. d.
a circumstantia prohibitionis prout vult comedere carum e. illud obijci, a ty
voco n. vult etiam indirecte circumstantiam violationis legis.

Per hoc tamen n. intendimus actum delectationis n. potest contrahere
malitiam & difformitatem ad regulam raris. nam in primis delectationes vere
recreantur in seipsa aut ex parte obijci a prohibitione, manens male, raris dicitur
religioni vel soluti qui n. delectent tales delectationes se inconuenientia que
apparet delectationes afferunt contra virtutem temperantia, de quibus h. e. hinc
legis agentis, deinde delectatio de malo proximi qd malum eius dicitur turpis, qd
ex parte obijci n. p. n. d. n. a malitia, cum delectatur de malo ut malo, proximi
de 3to delectatio e. gaudium absolutum de morte, patris, licet h. p. n. d. n. d.
faciliter ad circumstantiam paternitatis, adhuc manet male, qd gaudium
absolutum

absolutum de re, fertur etiam indirecte ad circumstantias sicut volun-
tas absoluta. quare sicut in licet desiderare mortem patris etiam in
intentione foeliter cum circumstantia paternitatis, ita nec licet gaudere
absolute, nam qui desiderat vel gaudet absolute, non ponitur mors patris
cum qua e' necessariq' connexa mors patris, vult indirecte non ponatur mors
patris, si e' magis proinde gaudium absolutum a circumstantiis quam
voluntas efficitur illi obli, unde in dictionem ead' de eo qui gauderet abso-
lute de esse carnum contra prohibitionem scienter factam, licet in gauderet
foeliter de transgressionem legis, tamen ad hoc e' est mala delectatio pro indi-
recte, gauderet de circumstantia, scilicet eandem rationem. aliter est si gauderet
absoluto peccatum confectione in die ieiunij facta ab eo peccato pro obliuione
prohibitionis, tunc e' aufertur mala circumstantia ex parte obli, cum co-
medit illa cum obliuione non maneat mala, et pro consequens delectatio non de cir-
cumstantia mala etiam indirecte, sicut etiam potest aliquis pro eandem rationem
desiderare comedere carnes cum obliuione inculpabili prohibitionis, tunc e'
si desideraret aliquid malum etiam indirecte.

Quarto obicitur exemplum gratitudinis, nam circum-
stantia benefactoris non dat specialem malitiam quando foeliter non intendit
ipsa ingratitude. pro gratitudinem non e' ex virtutibus obligantibus sed pro-
cepto ad omnes suos actus, pro solum ex consilio, ideo non minus si ea circumstantia
indirecte voluta non det malitiam in confessione explicitam. obligat quidem
sub precepto ad non remanendum scilicet benefactorum, in eo retribuendum
illi pro quodem oritur ex natura salis virtutis qua fundatur in pura libera-
tate contra quam non facile peccatur. potest tamen deo magna e' beneficia
collata ut obligaret etiam gratitudo ad non contumaciam offendentium benefactorum,
in quo casu illa circumstantia etiam indirecte voluta potest referri ad ma-
litiam vel venialem vel aliquando etiam mortalem. si v.g. cum qui te-
netur prope a morte se liberavit tu sine causa invidie
occidit, quis dicat illud homicidium non habere pecuniam malitiam
gratitudinis ingratitude pro, nisi ea circumstantia e' solum indirecte
voluta? hac etiam de causa e' pro omnia peccata non habere malitiam ingra-
titudinis contra Deum liberatum unum non bene factorem.

Quinto obicitur exemplum obedientie contra quam non pecca-
tur speciali peccato inobedientia nisi aliquis foeliter violenter peccatum ex
contemptu inobedientia, ut docet S. Thomas 2 2ae q. 105 a. 1. ad 1um.
Et non dicitur de aliis virtutibus sic etiam contra obedientiam non dari du-
plex vitium, alterum inobedientia foelis quod e' contemptum, et quam S. Tho-
mas de proprie e' generaliter inobedientiam; alterum inobedientia quam
S. Thomas appellat pro mala, quod e' quod in malitiam adit, in speciali
tem, pro reperitur in aliis peccatis, quod e' ipsa pro peccata, cognoscuntur
de contra

est contra legem. si in per possibile vel impossibile. est aliq. peccatum qd n
 est contra legem, n haberet hanc malitiam inobedientia quam de facto
 sunt oia peccata. Ado aliqua peccata est etiam contra legem suam a nam
 in quibz iter inobedientiam geritalem tra Deum e etiam inobedientia tra
 hominem qd qua sit quoni: an sit in confessione explicanda tanquam specia
 malitia. e distinguendum e man si, ut aliqui volunt, inobedientia contra
 Deum e tra hominem differat specie, explicanda erit inobedientia contra ho-
 minem; si vero, ut alij sentiunt, n distinguantur specie, n erit necesse ratio
 explicanda nisi tot accidens, quatenus peccatum e exprimi ad declarandam
 malitiam inobedientia, v: g: an fuerit homicidium vel vltimo verum, nam
 inobedientia distinguitur, qd pro diversitate specifica virtutis pecc
 fertur, ut suppono ex os contra, piam refert Sanchez lib. Decal. cap. 11.
 num. 22. eo a. i. qd expicitur fuisse violatorem verum condit fuisse
 inobedientiam contra hominem. videtur Valentia da dda disp. 79. 3.
 in fine. inobedientia a. religioni semper hnt malitiam generalem contra
 religionem, cum sit contra votum obediendi Praelatis

Contra hac p. e. sexta obiectio: qd hnt per se loquendo
 illa oia malitia ingratitude, inobedientia, irreligiositas, e alia si-
 miles reguntur in oia peccato mortali, oia e. it contra gratitudinem,
 contra obedientiam, contra religionem, i. qd contra charitatem Dei, e contra
 multas alias virtutes, per accidens in p. aliqua ex his malitijs n reguntur
 in aliq. o peccato, qd nimirum pp. inadvertentiam n hnt attendit ad motum
 talis virtutis quando peccat. Et ille circumstantia n sit gnerales, e per conse-
 quens vel dicendum e eas n d. qd malitiam, vel debere. explicari in confessione
 quando reguntur, n e. intelliguntur cum poit ali quando dece.

Hanc difficultatem solvit P. Salas de alioo propositum
 tomo 2. tract. 13. disp. 15. num. 27. subiect contra poenam infinitam
 respondentem di peccato mortali eo qd sit contra Deum, vbi dupliciter dicit.
 pmo aliquas ee circumstantias qua quamvis n cognoscantur dant boni-
 tatem vel valorem, quas e dignitas operantis qd procedit a graa habi-
 tuali, cuiusmodi a. ee has circumstantias que numerantur, que p. in-
 trinseca accep. afficiunt confert ad malitiam licet inavincibiliter igno-
 rantur. hec in responso n sit placere, qd confundit valorem cum bonitate
 actus, ad valorem e. confertur p. circumstantia pona operantis etiam igno-
 rata sed bonitatem vero vel malitiam nullo modo. e quidem si semel admittas
 p. dari virtutem ingratitude sine notitia beneficiorum, n poteris redde-
 rationem quare n poit dari peccatum sacrilegi quamvis ignoretur ee p. nam
 raram cum qui peccabit, n e. magis repugnat onem quam aliud.

Deo, qd est dno legislatorem in poenis impoendis attendere ad
 ea qua per se e coiter non tingunt, in circo Deum p. nore oia peccata
 mortalia

aliqua peccata illi virtuti opponuntur. sic differunt quae sua Iustitiam com-
munitatem detractio, furtum, & rapina. sic etiam religiosem differunt quae
blasphemia, vel negatio orationis debita etc. eodem modo differunt irreuerentia qua
fit per violationem legis, & quae fit per contractationem indecentem rei sacrae.

28.

DISPUTATIO II

De Malitia extrinseca quam unus actus participat ab alio.

Antequam dicamus de malitia intrinseca quam actus malus habet a seipso dice-
mus de malitia extrinseca quae uni actui communicatur ab alio quo oritur.
coheret enim quae contrariarum est eadem ratio, si poterimus in explicare obiter bonitatem
moralem quae eodem modo potest communicari actui imperato ab actu imperante.

SECTIO I.

Quomodo actus imperatus recipiat bonitatem vel malitiam ab imperante.

Sermo est de actu imperato interno de quo est de cuius difficultate quam
supponere non est ex toto et verissima sententia Theologorum actum per se ex-
ternam imperatum a voluntate non addere bonitatem vel malitiam, nec meri-
tum aut demeritum, supra bonitatem et meritum, vel supra malitiam et de-
meritum actus interni; nam qui efficaciter vult dare, et meriti quae quando
malitiam manum, in crumenam non valet pecuniam perinde est per se loquendo
ad attinet ad bonitatem et meritum ac si eam detinet, et contra qui prohi-
bitum in alium est ex errore illum non occidit perinde est in ordine ad culpam
de si verum occidit. dixi per se loquendo, quia contingit per accidens per
sententiam ut eadem generandi dicitur in actu interno, vel maioris intensio-
nis per quam vel per maiorem difficultatem, quae tunc sentitur, ut magis
meritorius actus interni. coheret enim pariter per ipsam positionem vel ablati-
onem actus externi si augetur nec minuitur bonitas vel malitia. quam-
vis ergo actus extrinsecus sit bonus vel malus et peccatum, non habet tamen
suum bonitatem vel malitiam, sed denominatur bonus vel malus ab eadem
interio bonitate vel malitia quae inmediate est in actu interno. ratio est
de se supposito actu interno est voluntate suo efficaci actus externus neces-
sario procedit sine novo exercitio libertatis. eodem est modo obediens per se
exterioris est multo magis quam bruta. et sicut ex eo quod equus moveatur,
quando